

Vizsgálat neve	Mintavétel	Mintavétel indikációja	Mintavételi eszköz, transzport eszköz és térfogat	Tárolás, szállítás	Negatív eredmény				Pozitív eredmény				Megjegyzés
					Baktérium	Gomba	Vírus	Parazita	Baktérium	Gomba	Vírus	Parazita	
Gastrointestinális traktusból baktériumok és gombák kimutatása	Gyomorból származó minták	Gyomormosó folyadék vétele Ziehl-Neelsen festés, <i>Mycobacterium tuberculosis complex</i> (<i>M. tuberculosis</i> , <i>M. bovis</i> , <i>M. africanum</i> , <i>M. microti</i>) PCR-rel történő kimutatása céljából: reggel, étkezés előtt gyomorszondán keresztül 25-50 ml steril desztillált vizet viszünk be, majd steril fecskendőbe 15-20 ml (gyermek 1-2 ml) mosófolyadékot szívunk vissza. Mintavétel 3 egymást követő napon ajánlott.	TBC gyanú igazolására elsősorban gyermekeknél javasolt mintavételi mód, amennyiben köpet nem nyerhető	Steril tartály Steril fecskendő Gyomorszonda	Azonnal (15min) a laboratóriumba kell szállítani 24 óráig 4 °C-on tárolás lehetséges: a gyomorsavat közömbösíteni kell 40-50 ml-ként 1,5 ml 40%-os Na ₂ HPO ₄ -tal (vízmentes), vagy 10 ml-ként 100 mg Na ₂ CO ₃ -tal.	Max.: 2 hét, sürgős esetben (hétköznap) 1 munkanap				Max.: 2 hét, sürgős esetben (hétköznap) 1 munkanap			A vizsgálatokat a beérkezett vizsgálati anyagok számától függően a laboratórium által meghatározott munkarend szerint állítjuk be. Sürgős vizsgálatra van lehetőség, ilyen esetben kérjük a sürgősség tényét telefonon előre jelezni szíveskedjen, ezen esetekben leletkiadás 11 óráig beérkezett minta esetén hétköznap 24 órán belül. Sürgős vizsgálat esetén az elszámlolt vizsgálat pontértéke az eredeti pontérték háromszorosa. A vizsgálatot csak járóbeteg szakellátás vagy fekvőbeteg-gyógyintézet szakorvosa kérheti.
			<i>M. tuberculosis complex</i> infekció gyanúja (Ziehl-Neelsen festés)	Steril tartály Steril fecskendő Gyomorszonda	Azonnal (15 min) a laboratóriumba kell szállítani	1-2 óra				1-2 óra			
		Gyomormosó folyadék vétele újszülötteknél az intrapartum gyomorba került potenciálisan patogén baktériumok tenyésztése, Gram festéssel történő kimutatása céljából: gyomorszondán keresztül 1-2 ml steril fiziológias sóoldatot viszünk be, majd steril fecskendőbe szívjuk vissza a mosófolyadékot.	Intrauterin/intrapartum bakteriális infekció gyanúja	Steril fecskendő Gyomorszonda Steril csavaros kupakú cső	Azonnal a laboratóriumba kell küldeni	2-3 nap	7 nap			2-4 nap	2-10 nap		

	Epéből származó minták	Epéből aerob baktérium és gomba tenyésztése: a három frakcióban (A,B,C), duodenum szondán át leszívott mintát steril csőben kell minél előbb a laboratóriumba küldeni. A duodenum szondán keresztül nyert mintával párhuzamosan torokváladék bakteriológiai tenyésztése is javasolt, mivel a mintavétel során a torokflóra kontaminálhatja az első levett frakciót. Csak a műtéti úton nyert minta alkalmas anaerob tenyésztésre!	Epehólyag-epeutak gyulladása <i>Salmonella</i> spp.-ek izolálása	Duodenum szonda Steril kémcső Steril csavaros kupakú cső	4 óráig szobahőmérsékleten tárolható 24 óráig +4 °C-on tartható	1-2 nap	7 nap			2-3 nap	2-10 nap			A frakció: a szonda levezetése után közvetlenül leszívott minta. B frakció (indukált epe): a szondán át 25%-os MgSO ₄ /étolaj befecskendezését követően leszívott besűrűsödött epeváladék. C frakció: ismét megindult szekrécióból származó híg epe.
	Széklelminták	Széklelminta vétele enteropatogén baktérium és gomba tenyésztése, enterotoxinok kimutatása, <i>Clostridium difficile</i> toxin kimutatása, tenyésztése céljából: WC-kagylóba, ágytálba ürített széklet nyákos, gemyes, véres részéből a tállal nem érintkező feléből kereskedelmi forgalomban kapható faeces tartályba veszünk mintát, maximum a tartály feléig. Pelenkás csecsemőknél végső esetben elfogadható a tamponos mintavétel.	Hasmenés + 38,5 °C feletti láz Dysenteria szindróma esetén Elhúzódó hasmenésben Antibiotikum adása után kialakult colitisben Csökkent védekező képességű betegek hasmenése Valamely alapbetegséggel rendelkező beteg hasmenése Csecsemőosztályon, öregotthonban fellépő hasmenéses esetek Tömeges ételfertőzés alkalmával	Székleltartály	2-4 óráig szobahőmérsékleten tárolható 24 óráig +4 °C-on tárolható	2-3 nap	2 nap			2-4 nap	2-7 nap			Enterotoxinok kimutatása céljából a székletet és a kitenyésztett feltételezett enteropatogén baktérium törzset Országos Referencia Laboratóriumba juttatjuk. <i>Salmonella</i> törzseket a területileg illetékes ÁNTSZ laboratóriumba juttatjuk szerotipizálás céljából.
			<i>Clostridium difficile</i> tenyésztés		2-4 óráig szobahőmérsékleten tárolható 24 óráig +4 °C-on tárolható	2 nap				2 nap				<i>Clostridium difficile</i> okozta enteritis gyanúját külön kell jelezni a laboratóriumnak a speciális tenyésztés miatt.

[illegible]

Parazitológia	Epéből származó minták	Epéből, (vékonybélmedvből) protozoonok mikroszkópos kimutatása: a bakteriológiai tenyésztésre történő mintavétellel nyert, nem tamponos vizsgálati anyag alkalmas erre a célra is. Lényeges, hogy a mintavételt követően azonnal a laboratóriumba kerüljön az anyag, vagy mikrobiológus kolléga a mintavétel helyszínén mikroszkóposan megvizsgálja, mivel például a <i>Giardia lamblia</i> trophozoitái rövid időn belül szétesnek, felismerhetetlenné válnak, mely fals negatív eredményhez vezethet.	Epehólyag-epeutak gyulladása Sárgaság	Duodenum szonda Steril kémcső Stril csavaros kupakú cső	Azonnal a laboratóriumba küldendő				A minta laborba érkezését követően 30 perc				A minta laborba érkezését követően 30 perc	
	Székletminták	Székletminta vétele (mikroszkópos és/vagy szerológiai) parazitológiai vizsgálatokhoz: WC csészébe vagy egyéb gyűjtőedénybe felfogott faeces kóros részéből a tartályhoz járó kiskanállal vegyünk elegendő mennyiségű (fél széklettartálynyi) reprezentatív mintát ügyelve arra, hogy vízzel, illetve vizelettel ne kontaminálódjon. Giardiasis, valamint féregfertőzöttség gyanúja esetén a diagnózis felállításához minimum 3 különböző (minden második) napon (10 napon belül), intestinalis amoebiasis gyanúja esetén a diagnózis felállításához 6 különböző napon (14 napon belül) vett székletminta szükséges. Amennyiben a betegnek vizes hasmenése van, elfogadható az egy napon vett több székletminta is. A protozoon-ellenes terápia sikerének nyomon követésére a vizsgálatot érdemes 3-4 héttel a terápia befejezése után megismételni. Féregellenes terápia után 5-6 héttel javasolt kontroll minták küldése.	Véres vagy nyákos, agyagos állagú széklet ürítése Egyéb módon nem igazolt alhasi fájdalmak Eozinofília Trópusi utazás során kialakuló hasmenés	Széklettartály	Előkezeletlen (2-8 °C-on tárolt vagy fagyasztott, de fel nem olvasztott) minták alkalmasak a vizsgálatokra				1-3 nap				1-7 nap	10%-os formalinnal, illetve nátrium-acetát-formalinnal előkezelt (tartósított) minták csak a <i>Giardia lamblia</i> antigénkimutatáshoz és a mikroszkópos parazitológiai vizsgálatokhoz (kiv.: lárvavándoroltatás) fogadhatók el, melyeknek tárolása szobahőmérsékleten történik. Dúsító előkezelések nem szükségesek. A minta többszöri fagyasztása-felolvasztása az antigén degradációjához vezethet, mely fals negatív eredményt adhat.

[illegible]